

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes raional pentru lucrările de reabilitare și extindere a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni.

Anexă:

1. Proiectul de lege.
2. Nota informativă.

Lilian CARP
Deputat în Parlament

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Lege

privind declararea utilității publice de interes raional pentru lucrările de reabilitare și extindere a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni

În temeiul art.5 alin.(1) lit.d) și alin.(3) și al art.6 alin.(1) lit.a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Se declară de utilitate publică lucrările de interes raional de reabilitare și extindere a drumului de acces din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni.

Articolul 2. Obiecte ale exproprierii sînt bunurile imobile (terenurile) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul satului Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) și satului Drujba raionul Ungheni amplasate de-a lungul drumului „L287.1”, necesare pentru reabilitarea drumului de acces menționat la art.1, inclusiv pentru realizarea infrastructurii acesteia.

Articolul 3. Prin derogare de la prevederile art. 12 alin.(1) lit. a) și lit. h) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se va emite de către primarii localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura lucrări de construcție prevăzute la art. 2, fără acordul autentificat notarial al proprietarilor/coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul de reabilitare a drumului de acces din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287) spre satul Drujba raionul Ungheni, cu condiția ca lucrările respective în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcina arheologică.

Articolul 4. Lucrările de reabilitare și extindere a drumului de acces din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia.

Articolul 5. (1) Prin derogare de la prevederile art. 72, 74 și 80 din Codul funciar nr. 828/1991, retragerea din circuitul agricol a terenurilor afectate de lucrările de construcție de interes raional menționate la art. 4 are loc prin efectul prezentei legi și este definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările supraterane necesare pentru construcția obiectivelor menționate cu trecerea lor în categoria de terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 12 din Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă, precum și circuitul agricol afectate de lucrările de construcție de interes raional menționate la art. 2, se va efectua fără compensarea pierderilor.

Articolul 6. La data intrării în vigoare a prezentei legi se instituie interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile (terenurilor) prevăzute pentru expropriere conform art.2, exceptând transmiterea respectivelor bunuri imobile (terenuri) în proprietatea unităților administrativ teritoriale.

Articolul 7. Agenția servicii publice va asigura înregistrarea gratuită (prin intabulare și/sau notare) a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2.

Articolul 8. În conformitate cu prevederile art.11 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, responsabilă de elaborarea dosarelor cadastrale, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea unităților administrativ-teritoriale bunurile imobile (terenurile) menționate la art.2 din prezenta lege este Agenția Relații Funciare și Cadastru prin intermediul Î.S. “Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.

Articolul 9. În sensul prezentei legi, se consideră nule:

- a) actele juridice în privința bunurilor imobile supuse exproprierii, altele decât cele cu privire la succesiune, care se vor încheia după intrarea în vigoare a prezentei legi;
- b) eliberarea de avize, acorduri, permise sau autorizații unor terțe persoane pentru bunurile imobile expropriate.

Articolul 10. Actele normative și reglementările tehnice se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi, care instituie norme juridice speciale.

Articolul 11. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Articolul 12. Controlul asupra executării prezentei legi se pune în sarcina consiliilor locale Sîngerei și Ungheni.

Articolul 13. Legea se completează cu o anexă cu următorul cuprins:

Procedura specială de expropriere aplicabilă lucrările de reabilitare și extindere a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni

1. După declararea utilității publice a lucrărilor indicate la art.1 din prezenta lege, expropriatorul are obligația de a stabili sumele convenite ca despăgubiri către proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege.

2. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege se stabilesc pe baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare a evaluatorilor bunurilor imobile, eliberate în modul stabilit de legislația în vigoare, selectați de către expropriator în condițiile prezentei legi, și cu respectarea următoarelor criterii:

a) suprafața bunurilor imobile (terenurilor) expropriate;
b) valorile existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile (terenurilor) expropriate, comunicate de către entitățile competente, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;

c) activitățile restrânse datorate exproprierii.

3. Expropriatorul îi va notifica în scris pe proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege cu privire la datele de identificare ale expropriatorului, obiectul exproprierii, termenul de eliberare a bunului imobil (terenului), care nu poate fi mai mic de 30 de zile lucrătoare de la data primirii notificării, precum și informația generală privind procedura specială de expropriere.

În cazul titularilor de drepturi afectați care nu semnează notificările scrise sau nu sînt cunoscuți, sau sînt cunoscuți dar se află în afara hotarelor țării, sau al celor decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți, termenul de 30 de zile lucrătoare curge din momentul afișării informațiilor prevăzute la pct.4 la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale primăriilor.

4. Concomitent cu transmiterea notificărilor prevăzute la pct.3, informațiile conținute în acestea se afișează la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale primăriilor în a căror rază sînt amplasate obiectele exproprierii. Accesul antreprenorului general sau al succesorului său în drepturi și obligații la terenurile indicate la art.2 din prezenta lege pentru executarea lucrărilor necesare în reabilitarea și extinderea drumului pe direcția Sîngerei-Iași se efectuează după expirarea termenului prevăzut la pct.3.

5. În termen de 20 de zile de la data primirii notificării prevăzute la pct.3, proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege au obligația să se prezinte la data și locul indicate de către expropriator în notificare în vederea îndeplinirii formalităților legate de expropriere sau, după caz, în vederea îndeplinirii exigențelor proprii privind condițiile exproprierii. Notificarea titularilor de alte drepturi asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege conform prevederilor pct.3

cade în sarcina expropriatului. Proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege au obligația de a informa expropriatorul cu privire la existența titularilor de alte drepturi asupra obiectului exproprierii; în caz contrar, expropriatul va rămâne responsabil de despăgubirea titularilor de drepturi respectivi.

6. În termen de maximum 60 de zile lucrătoare de la expirarea termenului stabilit la pct.5, expropriatorul are obligația de a emite/aproba actul de expropriere, care este suficient pentru obligarea atât a expropriaților cât și a celor ce pretind un drept asupra bunului imobil (terenului) expropriat de a preda expropriatorului bunul expropriat.

7. Actul de expropriere își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege nu se prezintă în termenul stabilit la pct.5, nu prezintă un act care să le confirme dreptul asupra bunului expropriat, nu sînt cunoscuți ori sînt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a succesorilor necunoscuți sau cu care nu se ajunge la un acord privind valoarea despăgubirii.

8. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege se consideră efectuat la data publicării actului de expropriere de către expropriator, ulterior fiind efectuate înregistrările privind respectivul transfer în Registrul bunurilor imobile. Actul de expropriere este suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile.

9. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile cu privire la transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer de la expropriat la expropriator, așa cum este stabilit la pct.8.

10. În situația în care se expropriează doar o parte dintr-un bun imobil (teren) care nu a fost format și/sau înregistrat în mod corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza măsurărilor executate de expropriator se determină atât suprafața expropriată cât și cea neexpropriată, înregistrarea asupra porțiunii de teren supusă exproprierii efectuîndu-se în baza proiectului de formare (proiectul planului geometric) a bunului imobil.

11. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile (terenurile) expropriate se face în baza propunerilor de expropriere.

12. Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, oferta de despăgubire, modalitatea transferului de bunuri și de drepturi patrimoniale.

13. Propunerea de expropriere, împreună cu actele confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil (terenului), originale și/sau în copii legalizate, va fi depusă în termen de 20 de zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință publică a actului de expropriere, prin afișarea informației la sediul autorității administrației publice locale în raza căreia se află bunul imobil (terenul).

14. Dovada dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege se face prin orice mijloace de probă admise de lege.

15. La cererea expropriatorului, expropriatul, în termen de 15 zile de la solicitarea despăgubirii, are obligația să completeze actele depuse pentru confirmarea drepturilor în conformitate cu pct.12. În caz contrar, plata despăgubirii se va efectua numai la data la care expropriatul își va dovedi dreptul în condițiile prezentei legi.

16. În cazul în care expropriatul nu depune cererea și/sau actele confirmative, expropriatorul va notifica acestuia suma propusă spre despăgubire și o va depune într-un cont bancar deschis și administrat de către acesta. Despăgubirile vor fi eliberate în condițiile prezentei legi.

17. În cazul în care despăgubirea referitoare la același bun imobil (teren) expropriat este solicitată în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane aparent îndreptățite, despăgubirea urmează a fi împărțită potrivit legislației aplicabile. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor de drepturi dovedite prin acte confirmative, hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația aplicabilă. Eventualele litigii amână plata despăgubirilor stabilite.

18. În situația în care bunul imobil (terenul) expropriat este proprietatea unei persoane decedate, despăgubirea se va consemna pe numele succesorilor legali care își vor dovedi calitatea cu un certificat de moștenitor sau vor prezenta o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu privire la dreptul de proprietate.

19. În cazul unor situații litigioase, altele decât cele prevăzute la pct.17 și 18, sumele aferente exproprierii se stabilesc pe numele persoanelor aflate în litigiu, urmînd a fi plătite în condițiile prezentei legi. În cazul în care titularul sau unul dintre titularii dreptului real nu este de acord cu quantumul stabilit al despăgubirii, suma reprezentînd despăgubirea se stabilește pe numele titularului sau, după caz, al titularilor. Despăgubirea va fi eliberată în baza unei cereri formulate în acest sens, însoțită de o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă de stabilire a quantumului despăgubirii ori, după caz, de declarația autentică de acceptare a quantumului despăgubirii stabilite de expropriator.

20. Decizia de stabilire a quantumului despăgubirii pentru proprietarii care nu sînt de acord cu plata compensatorie calculată și specificată în propunerea de expropriere este emisă în baza rapoartelor de evaluare de către o comisie instituită de consiliul local și se comunică celor expropriați în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea acesteia.

21. În termen de cel mult 90 de zile lucrătoare de la data emiterii deciziei de stabilire a quantumului despăgubirii, expropriatorul efectuează plata despăgubirilor către expropriați.

22. În cazul în care expropriatul este nemulțumit de quantumul despăgubirii prevăzut în decizia de stabilire a quantumului despăgubirii, acesta se poate adresa în instanța judecătorească competentă în termen de 2 ani, care curge de la data la care i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a quantumului despăgubirii, fără a putea contesta transferul de la

expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege.

23. Termenul în care moștenitorii expropriatului decedat se pot adresa în instanța judecătorească curge de la data acceptării succesiunii.

24. Cererea de chemare în judecată cu privire la stabilirea despăgubirii, formulată în conformitate cu prevederile pct.23, se soluționează potrivit dispozițiilor art.14 și 15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999.

25. Atît procedura de expropriere, cît și lucrările de reabilitare și extindere a obiectivului de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate ori sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea bunului imobil (terenului) expropriat.

27. În sensul prezentei legi:

a) *expropriator* semnifică unitatea administrativ-teritorială, în persoana consiliului local;

b) *expropriat* semnifică persoana titulară a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art.2 din prezenta lege, expropriate în condițiile prezentei legi;

c) *act de expropriere* semnifică decizia consiliului local.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nota informativă

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes raional pentru lucrările de reabilitare și extindere a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes raional pentru lucrările de reabilitare și extindere a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul în cauză este unul de interes local, prevăzut de Proiectul investițional transfrontalier, „Creșterea accesibilității transfrontaliere prin moderniza infrastructurii de interes local din județul Iași România și raionul Sîngerei Republica Moldova” cu finanțare din sursele Uniunii Europene prin Programul Operațional comun România – Republica Moldova 2014-2020.

Reținem că, Programul enunțat a fost aprobat de către Comisia Europeană prin Decizia de aprobare nr. 9155/2015.

Astfel, potrivit Obiectivului tematic 7 „Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, Dezvoltarea transporturilor și a rețelelor și sistemelor comune de transport”, prioritatea 3.1 reprezintă Dezvoltarea transportului transfrontalier și a infrastructurii TIC.

Totodată, subliniem că, pe partea Republicii Moldova, se va utiliza codul numeric L287.1 pentru toată lungimea drumului 4,337 km (de la PC km 0 la PC km 43+37) și anume 1,330 km s. Bobletici și 3,007 km s. Drujba, conform documentației de proiect. Pe partea României, lucrările respective includ drumul județean DJ 249A cu următorul traseu: Iași-Holboca-Cristești-Mânzătești-Bosia-Ungheni, între km 0+000-km 18+539.

Este de menționat că, elaborarea proiectului este determinată de îndeplinirea angajamentelor determinate autorităților publice locale de nivelul II Sîngerei și Ungheni. Însă, ținând cont că, prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, nu cuprind reglementări care ar asigura desfășurarea fără impedimente a procesului de expropriere la nivel local, necesitatea elaborării proiectului dat este determinată de vidul legislativ constatat (spre exemplu Cap. III „Măsurile care preced exproprieria”) care creează impedimente pentru realizarea obiectivelor prestabilite.

Adițional, subliniem că, reabilitarea/construcția drumului respectiv ar oferi accesul direct la traseul republican R-1, Chișinău – Ungheni și respectiv ar asigura în mod direct accesul la punctele de trecere vamală Sculeni, Ungheni, Leușeni precum și vama feroviară Ungheni prin s. Cornești – punctul de trecere a trenului expres Chișinău-Ungheni-București și trenul Chișinău – Ungheni-Iași.

Conform studiului de fezabilitate beneficiarii acestei construcții vor fi aproximativ 40 000 de persoane din mai multe localități rurale din raioanele Sîngerei, Telenești și Ungheni.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În conformitate cu art. 5 alin.(2) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, utilitatea publică se declară pentru lucrări de interes național sau de interes local.

Declararea utilității publice de interes local urmează a fi realizată pentru lucrările de reabilitare și extindere a drumului de acces din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287) spre satul Drujba raionul Ungheni, care face parte din cadrul proiectului „Creșterea accesibilității transfrontaliere prin moderniza infrastructurii de interes local din județul Iași România și raionul Sîngerei Republica Moldova”. Proiectul de lege determină cadrul normativ de la care se face derogare în vederea îndeplinirii acțiunilor de expropriere pentru desfășurarea lucrărilor de modernizare a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni.

Totodată, pentru a asigura desfășurarea procesului de expropriere, în anexa proiectului de lege este reglementată Procedura specială de expropriere aplicabilă lucrările de reabilitare și extindere a drumului din satul Bobletici raionul Sîngerei (L287.1) spre satul Drujba raionul Ungheni” care descrie procedura de expropriere nemijlocită.

4. Fundamentarea economico - financiară

Valoarea estimativă a proiectului constituie 1 145154,22 (euro), dintre care 593875,91(euro) sunt acoperite de fondurile Uniunii Europene, restul- 551278,31 (euro) de către Consiliul raional Sîngerei prin cofinanțare.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a elaborării proiectului de lege relevăm asupra necesității modificării Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

6. Constatările expertizei de compatibilitate

Prezentul proiect de lege nu contravine legislației UE și nu reprezintă un act de armonizare a legislației naționale cu Legislația UE.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de lege urmează a fi transmis spre avizare Guvernului Republicii Moldova.

8. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017.

9. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi transmis spre avizare Centrului Național Anticorupție.

10. Alte expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în sensul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

